

Sted i Kjøbenhavn med de store Kapitalister, og saa i Landbruget, der lever under meget økonomisk trykkede Kaar? Jeg siger, jeg tror det ikke. Her i Kjøbenhavn kan man handle med store Værdier, store Summer, store Kapitaler, uden at der forlanges en Dre i Stat. Ude paa Landet er Stillingen en anden. Saa snart vi forhandle det mindste af vore Værdier, melder Staten sig og siger: Værsgod, betal Stat! Jeg siger derfor, at Kjøbenhavn er ikke saa særlig at beklage, naar man ser nogenlunde nøgternt paa Forholdene. Det ærede Medlem talte om, at det var vort Formaal bare at tømme Kassen. Nej, det er sandelig ikke vort Formaal, og jeg vilde ikke være med til at foreslaa, at tage den sidste Dre ud af Statskassen, dersom der ikke var Trang for Landbruget. For Njeblikket staa vi saaledes med Hensyn til en af vore Hovedindtægtskilder, Flæskproduktionen, at der er stort Tab ved at producere denne Vare. Der kan ikke være Tale om at blive ved dermed. Det eneste, man har at bygge paa, er Smørproduktionen, med den staar det nogenlunde. Men jeg saa for nogen Tid siden her i Kjøbenhavn i en Avis Gennemsnitsnoteringerne for Smørpriserne Aar for Aar, og der viste det sig bl. a., at Gennemsnitsnoteringen for et Aar havde været oppe paa 128, men det sidste Aar var den, til Trods for, at man siger, at Prisen holder sig nogenlunde, nede ved 90. Er det ikke et økonomisk Forhold, man bør tage noget Hensyn til? Det er Landbrugets bedste Indtægtskilde, og Gennemsnitsprisen, paa dette Produkt er gaaet ned med 40 D. pr. Pund. Jeg siger derfor, at der er fuld Grund til at vedtage vort Forslag. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Nørresundby (A. R. Sørensen) i, at det er en almindelig Skik i Landets Kommuner, at man bevilger større eller mindre Summer af Kommunens Midler til den fri „fattiges Kasse“, og jeg er glad ved, at det er blevet en almindelig Skik, men jeg kan alligevel ikke tilbageholde, at ganske vist have disse Folk, som det ærede Medlem talte om, og navnlig Arbejderne, deres berettigede Krav at stille, ikke alene over for dem, i hvis Tjeneste de arbejde, men ogsaa over for Samfundet; men under de nuværende Forhold, hvor de virkelige Livsforhold er urene, og hvor Arbejdslønnen notorisk er blevet betydelig højere end tidligere, forstaaer jeg ikke, at det kan være saa grumme galt for dem. Det kan ikke nægtes, at det er blevet ligesom en Modefag at tale om Arbejderne og saa holde dem til Side, der egentlig skulle betale. Jeg vilde altsaa særdeles gerne,

at man holdt sig til Hovedforslaget, og jeg vilde ønske, at det maa have Held til at gaa igennem i Rigsdagen. Jeg tror, at det vilde fremkalde ikke saa lidt Glæde ude i Befolkningen, hvis det gik igennem, og det er en Hjælp, man trænger til trindt om i Landet. Endnu et vil jeg sige med Hensyn til Forholdet mellem Kjøbenhavn og Landet, og det er, at i Kjøbenhavn regner man med, at det er alene Manden, der skal bringe Føden hjem til Familien, men det er man ikke tilfreds med paa Landet, der regner man Konens og Børnens Arbejde med og tænker ikke paa, at Konen skal sidde hjemme i Stuen og passe Huset. Nej, man forlanger, at Konen skal arbejde med paa Marken og være i Kostalden for at malke, og endogsaa Børn paa 9-10 Aar tager man ud i Kostalden for at lade dem malke. Det er nødvendigt for Tilværelsen paa Landet. Vilde man forlange noget lignende i Kjøbenhavn, at Konen skulle gaa ud at arbejde paa den Maade, tror jeg, at man vilde se anderledes paa Forholdene, end man nu gør. Men her i Kjøbenhavn regner man med, at Mandens Indtægt skal være tilstrækkelig til at ernære Kone og Børn, og at Konen kun har at passe Huset og Børnene. Paa Landet forlange vi meget mere af vore Koner og Børn. Hvis ærede Medlemmer ville sige, at det maa ikke komme frem med her, thi Børnene have Krav paa en vis Fritid og at saa en vis Undervisning, saa vil jeg spørge, om Børnene paa Landet, til Trods for at de maa arbejde med, ikke kunne staa Maal, hvad Undervisningen angaar, med Børnene i Kjøbenhavn, der have langt bedre Undervisning? Og hvorfor er det saaledes? Det er, fordi Befolkningen paa Landet i Fritiden om Aftenen selv tager Del i Undervisningen af sine Børn. Derfor have vi det Særsyn, at til Trods for, at vi paa Landet kun have Undervisning hver anden Dag, kunne vore Børn paa Landet godt staa Maal med Børnene i Kjøbenhavn og Provinshyerne, som have Undervisning hver Dag. Jeg vilde, som sagt, meget beklage, om Tinget vilde give det stullede Endringsforslag sin Tilslutning, thi jeg tror ikke, at det er vigtigt at forlange, at Landbruget skal have sin Støtte af den fri „fattiges Kasse“. Jeg tror ikke, det er værdigt for Folketinget at tilbyde Landbruget Hjælp af den.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(A. R. Sørensen): Jeg skal over for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (S. Jensen) blot takke ham, fordi han gav mig Ret i mine Udtalelser. Først maa jeg dog bemærke, at han har set en lille